

Sygn. akt V KZ 44/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 października 2017 r.,

zażalenia obrońcy skazanego na zarządzenie sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego w P.

z dnia 11 lipca 2017 r., sygn. akt V Kzw [...]

o odmowie przyjęcia kasacji

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego M. K. wniósł kasację od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 maja 2017 r., wydanego w sprawie o sygn. akt V Kzw [...], utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 10 kwietnia 2017 r., sygn. akt III Ko [...], o zarządzeniu wykonania wobec skazanego kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 20 marca 2017 r., sygn. akt III K [...] w trybie art. 75 § 1 k.k.

Zarządzeniem z dnia 11 lipca 2017 r., sygn. akt V Kzw [...], sędzia penitencjarny Sądu Okręgowego w P., na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 519 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy. W uzasadnieniu wskazał, że art. 519 k.p.k. określa, które orzeczenia można zaskarżyć kasacją i że nie należy do nich postanowienie kwestionowane przez

obrońcę M. K..

Obrońca skazanego wniósł zażalenie na to zarządzenie, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na jego treść, to jest:

„a) art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 519 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k. i art. 24 k.k.w. i art. 18 § 1 k.k. poprzez ich błędną interpretację i wadliwe zastosowanie, co w konsekwencji skutkowało przyjęciem błędnego twierdzenia, że w postępowaniu karnym wykonawczym nie przysługuje kasacja, albowiem Sąd nie wydaje w nim wyroków, podczas gdy prawidłowa interpretacja powyższych przepisów i ich właściwe zastosowanie powinno skutkować przyjęciem, że dopuszczalnym jest wywiedzenie kasacji od prawomocnych postanowień Sądu Penitencjarnego kończących postępowanie w sprawie, które nie podlegają zmianom w trybie art. 24 k.k.w. i powodują pozbawienie wolności skazanego,

b) art. 530 § 2 k.p.k. poprzez błędne jego zastosowanie i odmówienie przyjęcia kasacji skazanego z 3.07.2017 r., uwzględniając fakt, że przysługuje kasacja od postanowienia Sądu II instancji utrzymującego w mocy postanowienie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności”.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia, nadto o zasądzenie na rzecz skazanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów obrońcy według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Chociaż zostało obszernie umotywowane, to przedstawione przez autora argumenty nie podważają stanowiska przedstawionego w zaskarżonym zarządzeniu. Jest ono oparte na jasnym w swej treści przepisie art. 519 k.p.k., który stanowi, że kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a Kodeksu karnego. Szerszą możliwość skorzystania ze wspomnianego nadzwyczajnego środka zaskarżenia ustawodawca dał podmiotom wymienionym w art. 521 § 1 i 2 k.p.k., przewidując, że mogą one wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia, a więc nie tylko wyroku, ale i postanowienia sądu (również pierwszej instancji) kończącego postępowanie.

Wspomniane uregulowania prawne są tak jednoznaczne, że jakakolwiek próba ich interpretacji zmierzająca do poszerzenia kręgu czy to orzeczeń, od których kasację może wnieść strona (dodatkowe ograniczenia w tym zakresie przewiduje art. 523 § 2 i 3 k.p.k.), czy to podmiotów, które mogą zaskarżyć orzeczenie inne niż określone w art. 519 k.p.k., skazana jest na niepowodzenie. Jest oczywiste, że nie jest dopuszczalna interpretacja prowadząca do uzupełnienia tego przepisu o treści nie przewidziane przez ustawodawcę, w tym wypadku, że strona może wnieść kasację także od postanowienia zarządzającego wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności. Jeżeli zatem autor zażalenia wskazuje, że dla wniesienia kasacji na korzyść skazanego relewantnym jest orzeczenie kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia i że *ratio legis* takiego rozwiązania wynika stąd, że kontroli Sądu Najwyższego powinny być poddane przede wszystkim te rozstrzygnięcia procesowe, które bezpośrednio pozbawiają podsądnego wolności, to właśnie z art. 519 k.p.k. wynika, że jednak nie wszystkie tego rodzaju rozstrzygnięcia mogą być przez stronę zaskarżone kasacją. W szczególności odnosi się to do postanowień wydawanych w postępowaniu wykonawczym, których skutkiem jest pozbawienie skazanego wolności, przy czym wiadomo, że nie chodzi tu tylko o decyzje zarządzające wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności. Postanowienia te nie pozostają jednak zupełnie poza kontrolą Sądu Najwyższego, skoro mogą być zaskarżone kasacją w trybie art. 521 k.p.k. Inną kwestią jest, że nietrafnie skarżący utożsamia zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary z orzeczeniem kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia.

Bez znaczenia jest odwołanie się skarżącego do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2003 r., V KK 241/02, OSNKW 2003, z. 5-6, poz. 49, skoro było ono wydane w sprawie, w której kasację od postanowienia utrzymującego w mocy postanowienie odwołujące skazanemu warunkowe zwolnienie wniósł w trybie art. 521 k.p.k. Prokurator Generalny. Ta uwaga odnosi się również do przytoczenia przez skarżącego dawniejszych orzeczeń Sądu Najwyższego, wydanych w związku z wniesieniem przez uprawniony podmiot rewizji nadzwyczajnej, względnie, po zniesieniu tej instytucji, wydanych na gruncie wcześniej obowiązującego stanu prawnego, który dawał stronie możliwość

wniesienia kasacji nie tylko od wyroku sądu odwoławczego (zob. art. 463 § 1 d.k.p.k.). Jeżeli zaś skarżący nawiązał do orzeczeń wydanych w ostatnich latach, to powinien dostrzec, że w postanowieniu, które powołał – z dnia 7 lutego 2013 r., II KK 144/12, OSNKW 2013, z. 6, poz. 47 – Sąd Najwyższy stwierdził stanowczo, że „postanowienia wydawane w fazie postępowania wykonawczego mogą podlegać kontroli kasacyjnej jedynie w trybie przewidzianym w art. 521 k.p.k.” (zob. też m.in. postanowienie SN z dnia 19 marca 2009 r., III KZ 15/09, OSNKW 2009, z. 8, poz. 65). Autor zażalenia pominął też jednolite w tej kwestii stanowisko prezentowane w piśmiennictwie prawniczym, w tym w licznych opracowaniach komentatorskich. Tymczasem odwołując się do Komentarza do Kodeksu karnego wykonawczego K. Postulskiego (LEX/el) powinien wiedzieć, że ten autor, interpretując przepis art. 1 § 2 k.k.w. zaznaczył, iż „oczywiste jest przy tym, że prawo wniesienia kasacji od postanowień wydawanych w postępowaniu wykonawczym mają jedynie podmioty wymienione w art. 521 k.p.k.” (w: Z. Hołda, K. Postulski: Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, Gdańsk 2005, s. 41).

Nie podważa słuszności powyższego stanowiska wywód skarżącego, zmierzający do „ustalenia relacji pomiędzy art. 1 § 2 k.k.w. a przepisami normującymi nadzwyczajne środki zaskarżenia, w tym przede wszystkim kasację”, prowadzący go do wniosku, że „prawidłowo odkodowana norma z art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 519 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k. i z art. 24 k.k.w. i z art. 18 § 1 k.k.w. dopuszcza wywiedzenie kasacji od prawomocnych postanowień Sądu Penitencjarnego kończących postępowanie w sprawie, które nie podlegają zmianom w trybie art. 24 k.k.w. i powodują pozbawienie wolności skazanego”. Wspomniany wywód, w istocie będący postulatem *de lege ferenda*, jest oparty na analizie pojęcia „odpowiednie stosowanie przepisu”, z uwagi na fakt, że art. 1 § 2 k.k.w. stanowi, iż w postępowaniu wykonawczym w kwestiach nieuregulowanych w tym kodeksie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Nowatorska, nie stosowana ani przez składy orzekające Sądu Najwyższego, ani przez przedstawicieli nauki prawa interpretacja tego i innych przepisów, doprowadziła skarżącego do wspomnianego poglądu, wszakże nie może być ona uznana za prawidłowa, skoro modyfikuje treść art. 519 k.p.k., co jest zabiegiem zarezerwowanym wyłącznie dla ustawodawcy. Gdyby ten widział potrzebę

rozszerzenia zakresu przedmiotowego wspomnianego przepisu, to znając jego powszechną interpretację, wykluczającą wniesienie przez stronę kasacji od postanowienia wydanego w postępowaniu wykonawczym, uczyniłby to przy kolejnych nowelizacjach ustawy procesowej, co miało miejsce w odniesieniu do prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a Kodeksu karnego. Natomiast gdy, w nawiązaniu do tej regulacji, skarżący argumentuje, że ustawodawca nie wprowadza bezwzględnej zasady, iż kasacja przysługuje wyłącznie od wyroków, pomija okoliczność, że w takim wypadku przepis jasno precyzuje, jakie postanowienie może być zaskarżone kasacją. Nawiązując zaś do możliwości zastosowania nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci wznowienia postępowania i wzruszenia postanowień wydawanych w postępowaniu wykonawczym, skarżący powinien dostrzec, że stosowne przepisy (art. 540 i n. k.p.k.) mówią o wznowieniu postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, a nie tylko wyrokiem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.